

SYLLABUS I LËNDËS “BIOLOGJIA E BIMËVE”

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti i Shkencave të Jetës dhe Mjedisit
Titulli i lëndës:	Biologjia e bimëve
Programi:	Shkencat e Pyjeve dhe Mjedisit (SHPM)
Niveli:	Bachelor
Statusi lëndës:	Obligative
Viti i studimeve:	I (i parë)
Numri i orëve në javë:	3+2
Vlera në kredi – ECTS:	6
Koha / lokacioni:	Do të përcaktohet
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof. asoc. dr. Bekim Gashi
Të dhënat kontaktuese:	bekim.gashi@uni-pr.edu; cel: 049 600 850
Përshkrimi i lëndës:	<p>Citologjia e bimëve. Qeliza si strukturë bazike e të gjithë organizmave, komponimet elementare dhe molekulare, biomembranat dhe kompartmentarizimi qelizor; protoplasti; aloplasti, organelet qelizore; vakuola dhe muri qelizor; ndarja qelizore-mitoza dhe mejoza. Histologjia, origjina e indeve bimore, kriteret për klasifikimin, tipat e indeve bimore dhe benefitet e tyre. Morfologjia e kormofiteve. Tipat e trupit të bimëve, vështrim mbi origjinën, strukturën dhe funksionin e organeve themelore të bimëve të larta; kërcelli, rrënja, gjethi; format e gjethëve të bimëve të larta dhe metamorfoza e bimëve e indukaur nga mjedisi. Shumimi seksual dhe aseksual i bimëve dhe kërpudhave.</p> <p>Fiziologjia e bimëve. Potenciali uxor i bimëve, transporti i ujit dhe materieve minerale. Ushqimi mineral i bimëve. Fotosinteza, reaksionet e dritës dhe errësirës. Metabolizmi C3, C4 dhe CAM. Frymëmarrja bimore. Faktorët që ndikojnë në fotosintezë dhe frymëmarrje. Rritja dhe zhvillimi i bimëve, rregullatorët e rritjes.</p>
Qëllimi i lëndës:	Lënda ka si mision që studentëve t’u ofrojë njohjen anatomisë dhe morfologjisë së bimëve si dhe njohjen e proceseve fiziologjike që kryhen në organizmat bimor.
Rezultatet e të nxënit:	<p>Me përfundimin e këtij kursi, studentët do të jenë në gjendje që:</p> <ul style="list-style-type: none">• Të njohin anatominë dhe morfologjinë e organizmave bimor.• Të përshkruajnë mënyrat e shumimit të bimëve.• Të kuptojnë rëndësinë e procesit të ushqimit mineral, transpirimit, fotosintezës dhe të frymëmarrjes të organizmat bimor.• Të njohin dhe të shpjegojnë proceset e rritjes dhe zhvillimit të bimëve.

	<ul style="list-style-type: none"> Njohurit e fituara ti zbatojnë në praktikë. 		
Ngarkesa e studentit (duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	3	15 javë	45
Ushtrime teorike/laboratorike	2	15 javë	30
Punë praktike	5	1 javë	5
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	1	5 javë	5
Ushtrime në terren	/	/	/
Kollokfiume, seminare	2	2 javë	4
Detyra të shtëpisë	/	/	/
Koha e studimit vetanëk të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	1	15 javë	15
Përgatitja përfundimtare për provim	3	10 javë	30
Koha e kaluar në vlerësim (teste,kuis,provim final)	6	1 javë	6
Projektet, prezantimet ,etj	5	2	10
Totali			150
Metodologjia e mësimdhënies:	Ligjërata, diskutime, ushtrime praktike në laborator, konsultime, projekte të pavarura, detyra shtëpie, kollokuiume, provime.		
Metodologjia e vlerësimit:	<p>Mundësia e vlerësimit gjatë leksioneve:</p> <p>Vlerësimi i parë (kolokvium, pyetje të mbyllura): 30%</p> <p>Vlerësimi i dytë (kolokvium, pyetje gjysmë të hapura): 30%</p> <p>Vlerësimi përfundimtarë (pyetje të hapura): 30%</p> <p>Seminaret ose angazhime tjera: 10%</p> <p>Total: 100%</p> <p>Apo pas përfundimit të leksioneve (në afatet e provimeve):</p> <p>Vlerësimi me test me një rëndësi nga tri format e sipërpërmendura apo provim me gojë.</p>		
Literatura			
Literatura primare:	Bekim Gashi: Biologjia e bimëve (dispensë ligjëratash), 2016.		
Literatura shtesë:	<ol style="list-style-type: none"> Peter H. Raven, Ray F. Evert, Susan E. Eichhorn: Biologjia e bimëve, (perkth. Endrit Kullaj) UFO Press, Tiranë, Albania, 2008. Ferat Rexhepi: Botanika 1 dhe 2, FSHMN, Universiteti i Prishtinës, 2000. Fiziologjia e bimëve (dispensë ligjëratash) 		

	<p>4. Bekim Gashi: Praktikum i Fiziologjisë së bimëve (dispensë), 2015.</p> <p>5. Vjollca Ibro: Fziologjia e bimëve. Universiteti Bujqësor i Tiranës.</p> <p>More R. Clarki W.D. (1995): Botany. Plant form and function. Wm. C. Brown Publishers, Dubuque, IA, USA.</p>
--	--

Plani i dizajnuar i mësimi:		
Java	Ligjërata	Ushtrime
<i>Java e parë:</i>	Objekti i studimit dhe lidhja e Biologjisë së bimëve me shkencat tjera.	Përgatitja e preparateve mikroskopike të bimëve dhe mjetet e nevojshme
<i>Java e dytë:</i>	Citologjia e bimëve: Qeliza bimore ndertimi dhe funksioni. Organelet citoplazmatike.	Vrojtimi i qelizës bimore dhe kromoplasteve tek bimët
<i>Java e tretë:</i>	Shumimi i organeleve të protoplastit. Pjesët jo të gjalla të qelizës (paraplasti)	Përgatitja e preparateve mikroskopike për vrojtimin e materialit rezervë tek bimët (Amidoni)
<i>Java e katërt:</i>	Histologjia e bimëve: Indet krijuese, mbrojtëse, mekanike, absorbuese.	Vrojtimi i qelizave epidermale, gojzave, proteinave rezervë dhe kristaleve tek bimët
<i>Java e pestë:</i>	Indet e fotosintezës, përcuese, të deponimit, të ajrosjes dhe sekretuese.	Indet bimore- vrojtim dhe përgatitje e preparateve të ndryshme (indet meristemmatike, mekanike, përquese)
<i>Java e gjashtë:</i>	Organet bimore: Ndërtimi anatomik i kërcellit dhe gjetheve.	Ndërtimi mikroskopik dhe makroskopik i kërcellit
<i>Java e shtatë:</i>	Ndërtimi anatomik i rrënjës dhe pjesëve të lulës.	Ndërtimi mikroskopik dhe makroskopik i rrënjës
<i>Java e tetë:</i>	Morfologjia e bimëve: Konceptet e përgjithëshme dhe morfologjia e organeve vegjetative dhe reproduktive.	Ndërtimi i gjethtës tek farëzhveshurat, dikotiledonet dhe monokotiledonet
<i>Java e nëntë:</i>	Shumimi i bimëve. Lulja.	Përcaktimi i aktivitetit të enzimeve bimore (amilazës, saharazës)
<i>Java e dhjetë:</i>	Fiziologjia e bimëve: Potenciali ujqor i bimëve, transporti i ujit dhe materieve minerale.	Pigmentet e tretura në lëngun qelizor (ekstrahimi dhe identifikimi i antoksanterive dhe antocianineve)
<i>Java e njëmbëdhjetë:</i>	Ushqimi mineral i bimëve.	Ekstrahimi dhe separimi klorofileve dhe karotenoideve
<i>Java e dymbëdhjetë:</i>	Fotosinteza, reaksionet e dritës.	Identifikimi i karbohidrateve të krijuara gjatë procesit të fotosintezës
<i>Java e trembëdhjetë:</i>	Fotosinteza, reaksionet e errësirës. Metabolizmi C3, C4 dhe CAM.	Ndarja e pigmenteve të kloroplasteve me metodën e kromotografisë në letër

<i>Java e katërbëdhjetë:</i>	Frymëmarrja bimore. Faktorët që ndikojnë në fotosintezë dhe frymëmarrje.	Efekti i temperaturës në intensitetin e frymëmarrjes aerobe
<i>Java e pesëmbëdhjetë:</i>	Rritja dhe zhvillimi i bimëve, rregullatorët e rritjes.	Faktorët që ndikojnë në rritjen dhe zhvillimin e bimëve
Politikat akademike dhe kodi i sjelljes		
Studentët janë të obliguar në vijimin e rregullt në ligjërata, marrin pjesë në vizita studimore në terren (ekskursion). Shkyçja e telefonave celularë, hyrja me kohë në sallën e mësimit dhe mbajtja e qetësisë në mësime po ashtu janë obligative		